

Lakeuden Ursa ry.



TOIMINTASUUNNITELMA

VUODELLE 2007

21. toimintavuosi

Lakeuden Ursa ry.

TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2007

Kiitos kaikille jäsenille, että he ovat jaksaneet vaikeissa olosuhteissa pysyä mukana tukemassa yhdistyksemme niukkaa rahoitusta, joka on pääasiassa jäsenmaksutulojen varassa. Uusia harrastajia edelleen kaivattaisiin, sillä se toisi tervetullutta piristystä ja uusia näkemyksiä toimintaamme. Parasta toimintapolitiikkaa on yleisen tietämystason lisääminen Etelä-Pohjanmaalla nykyaikaan kuuluvan tähtitieteen alalla. Tämä koskee erityisesti alueemme kehityksestä vastaavia päättäjiä.

1 Säännöllinen toiminta

1. Jäsenillat

Jäseniltoja pidetään säännöllisesti pimeään vuoden aikaan (syyskaudella elo-marraskuu ja kevätkaudella tammi-toukokuu), kesällä satunnaisemmin. Jäsenilloissa paikkakuntamme ja lähiseudun tähtiharrastajilla sekä yhdistyksen jäsenistöllä on mahdollisuus tutustua toisiinsa. Tutustumisen ohella keskustellaan ajankohtaisista teemoista ja toiminnan kehittämisestä, tuodaan esille uusia toiminta-ideoita sekä opastetaan uusia ihmisiä tähtiharrastuksen pariin. Aloittelijoille annetaan opastusta kaukoputken käytössä ja havaintojen teossa.

Jäseniltojen yhteydessä pidetään mahdollisuuksien mukaan tähtitieteeseen liittyviä esitelmiä, katsotaan tähtitieteellisiä videoita, tutustutaan tähtikarttaohjelmiin sekä yhdistyksen käytössä olevaan tähtitieteen kirjallisuuteen, aikakauslehtiin, dioihin ja havaintovälineisiin. Jäsenillassa pyritään myös tarjoamaan kahvia ja jotain pientä naposteltavaa. Jäsenillat pidetään Tähtisuon observatoriolla, Sahannevan laitamalla lähellä Honkakylää.

2. Havainnoillat

Yhdistyksen jäsenille tarkoitettuja havainnoiltoja pyritään pitämään erityisesti pimeään vuoden aikaan säännöllisesti ensisijaisesti Tähtisuon observatoriolla Honkakylän Sahannevilla. Havainnoiltaa voidaan viettää myös muussa erikseen sovitussa paikassa sään salliessa. Havainnoiltoja pyritään järjestämään myös silloin kun yhdistyksen jäsenet niitä haluavat. Havainnoilloissa yhdistyksen jäsenet kokoontuvat tekemään havainnoita erilaisista tähtitaivaan kohteista pääasiassa omilla havaintovälineillään joko oman tai yhteisen havaintosuunnitelman mukaan. Luonnollisesti myös yhdistyksen havaintokalusto on jäsenien käytössä. Havainnoillat ovat myös erinomaisia tilaisuuksia vertailla, miten eri kohteet näkyvät erilaisilla kaukoputkilla.

Viikonloppuisin observatorion päähavaintovälineet ovat varattuja ensisijaisesti Lakeuden Ursan havaintoryhmän tutkimus- ja projektikäyttöön.

3. Tähtinäytökset

Jäsenistön havainnoiltojen lisäksi järjestetään kaikille avoimia yleisönäytöksiä sekä kerhoiltojen yhteydessä että yleisönäytöskaudella (loka-marraskuu ja tammikuun puoliväli-maaliskuu) tiistai- ja torstai-iltaisain. Osa näytöksistä voidaan järjestää myös maakunnassa liikuteltavalla kalustolla, ja tuoda näin yhdistyksen toimintaa esille. Yleisönäytösten lisäksi pidetään tilausnäytöksiä erilaisille ryhmille normaalin taksan mukaan. Tilausnäytöksistä peritään korvaus, joka on 40 € koululuokalta ja muilta ryhmiltä porrastetusti ryhmän koon mukaan (alkaan kuitenkin 40 €).

4. Valosaaste-ilta

Lakeuden Ursa pyrkii tuomaan esiin valosaasteen haittavaikutuksia viettämällä syyskaudella yhtä kerhoilloista erityisenä *Valosaaste-iltana*. Valosaaste-ilta on periaatteessa tähtiharrastuspäivän kaltainen tapahtuma avoimine ovineen ja mediatapahtumineen ja se voidaan toteuttaa jäsenillan yhteydessä. Tapahtumaa tullaan edelleen kehittämään tulevina vuosina, ja jatkossa sitä voisi ehkä viettää vähintäänkin maakunnallisena tähtiharrastustapahtumana haastamalla lähialueen muut tähtiharrastusyhdistyksen mukaan valosaaste-illan viettoon.

5. Harrastusjaostot

Yhdistyksen toimintaa pyritään kehittämään perustamalla harrastusjaostoja, joiden kautta voidaan parhaiten hyödyntää yhdistyksen jäsenten erikoisosaaminen. Vuoden 2005 alusta perustettiin havaintoryhmä, joka keskittyy havaintojen tekemiseen, niiden keräämiseen ja raportointiin sekä tähtikuvaukseen. Laiterakennusryhmä perustettiin vuoden 2006 alusta, ja sen tehtäviin kuuluvat laiterakennus ja -huolto sekä tietotekniset sovellukset.

Jaostot raportoivat toiminnastaan yhdistykselle jokaisen toimintavuoden alussa toimintakertomusta varten. Jaostot voivat myös kertoa toiminnastaan jäsenilloissa.

6. Luentotilaisuudet

Luentotilaisuuksia yleisölle järjestetään, jos sopivia aiheita ja luennoitsijoita on saatavilla. Näistä sovitaan yleensä tapauskohtaisesti erikseen. Eräs mahdollinen ajankohta luentojen järjestämiseen voisi olla Valtakunnallinen tähtiharrastusviikko, joka ajoittuu syystasauspäivän viikolle.

7. Valtakunnallinen tähtiharrastusviikko

Yhdistys osallistuu syksyisin pidettävän Valtakunnallisen tähtiharrastusviikon viettoon pitämällä observatoriolla avoimet ovet, jossa esitellään yhdistyksen toimintaa. Selkeällä säällä pidetään tähtinäytöksiä yleisölle sekä havaintoiltoja jäsenille. Tähtiharrastusviikon aikana pyritään järjestämään myös yleisöluento sekä muuta tähtiharrastustoimintaa. Näiden lisäksi annetaan yhdistyksen toiminnasta kertova lehdistötiedote eri medioille.

8. Hallinto

Hallitus käyttää yhdistyksessä ylintä päätäntävaltaa yhdistyksen yleiskokousten sille suomalla mandaatilla, ja ohjaa yhdistyksen toimintaa antamalla sille haluamansa suuntaviivat. Hallitus myös edustaa yhdistystä ja valitsee sen toimihenkilöt. Hallitus kokoontuu tarpeen niin vaatiessa, kuitenkin vähintään kaksi kertaa vuodessa.

9. Varainhankinta

Yhdistyksen tulot koostuvat pääosin jäsenmaksutuloista, joiden suuruuden päättää syyskokous. Yhdistyksemme toiminta ei kuitenkaan voi perustua pelkästään jäsenmaksutuloihin, sillä toimintamme tarkoitus on yleisen sivistystason kohottaminen ja elämysten tuottaminen kaikkien kansalaispiirien keskuudessa. Yhdistyksen perustoimintaan haetaan avustusta Seinäjoen kaupungilta mm. jäsenlehtien julkaisuun ja opintomatkojen tekemiseen. Erilaisilta rahastoilta tai säätiöiltä haetaan avustusta erilaisten projektien ja laitehankintojen toteuttamiseen. Myös jäsenet ja muut yksityishenkilöt voivat avustaa yhdistystä lahjoituksin.

10. Kokoukset

Sääntömääräiset kokoukset ovat kevätkokous kevään aikana ja syyskokous syyskauden aikana. Tämän lisäksi voidaan pitää kokouksia myös tarpeen vaatiessa. Kokouksien yhteyteen voidaan järjestää myös muuta toimintaa, kuten mm. tähtinäytöksiä.

11. Tiedotustoiminta

Tavoitteena on, että tulevana vuotena voitaisiin jäsenlehdessä julkaista kaksi numeroa. Mahdollisuuksien mukaan ainakin toisen lehden kansi pyritään julkaisemaan nelivärisenä.

Tiedot kokouksista ja muusta toiminnasta julkaistaan ensisijaisesti yhdistyksen kotisivuilla tai sähköpostilistalla. Myös paikallislehtiä (tärkeimpänä Ilkka -lehden kalenteri sekä Etelä-Pohjanmaa -lehden seuratoimintapalsta) voidaan käyttää toiminnasta ilmoitteluun.

Lakeuden Ursan toiminnasta tiedotetaan myös Internetissä yhdistyksen kotisivuilla, jotka löytyvät osoitteesta: <http://www.ursa.fi/yhd/lakeus/> sekä sähköisellä postituslistalla **sjursa-1@ursa.fi**.

Listalle pääsee mukaan lähettämällä osoitteeseen **majordomo@ursa.fi** viestin, jonka varsinaisessa tekstiosassa on teksti "SUBSCRIBE **[sjursa-1](mailto:sjursa-1@ursa.fi)**" ja vastaamalla saapuvaan varmistusviestiin ohjeiden mukaan.

Itse listalle tarkoitetut viestit tulisi lähettää osoitteeseen **sjursa-1@ursa.fi**. Jokaisen jäsenen, jolla on sähköpostiosoite, kannattaisi liittyä sähköpostilistalle.

Lakeuden Ursa pyrkii olemaan näkyvästi esillä myös paikallisissa tiedotusvälineissä mm. julkaisemalla lehdistötiedotteita toimintaansa liittyen, antamalla tietoa taivaalla näkyvistä erilaisista ilmiöistä jne.

12. Välitystoiminta

Lakeuden Ursa välittää tarvittaessa jäsenilleen edullisina yhteistilauksina lähinnä Tähtitieteellisen yhdistyksen Ursan kustantamia kirjoja ja lehtiä. Yhdistyksen jäsenet saavat kirjat Ursan jäsenhinnoilla riippumatta siitä, ovatko he valtakunnallisen Ursan jäseniä.

Kirjatilauksista pyritään tekemään etukäteen nimilista, jonka jälkeen tehdään tilaus. Näin pyritään välttämään ylimääräisten kappaleiden tilaaminen. Tilaukset ovat noudettavissa tähtitornilta jäseniltojen tai muiden tapahtumien yhteydessä. Postitse kirjoja toimitetaan ainoastaan poikkeustapauksissa (tällöin lähetykseen kuitenkin lisätään posti- ja muut toimituskulut).

13. Jäsenhankinta

Lakeuden Ursan jäseneksi liittyäkseen ei tarvitse olla tähtiharrastaja, vaan periaatteessa jokin tähtitieteestä kiinnostunut henkilö voi liittyä yhdistyksen jäseneksi. Yhdistyksen jäseneksi liittymisellä ei siis ole periaatteessa erityisiä vaatimuksia.

Jäseneksi liittyminen tapahtuu joko vapaamuotoisella ilmoituksella sähköpostitse, puhelimitse tai kirjeellä tai jäsenilmoittautumislomakkeella kotisivujen kautta. Jäseneksi voi liittyä myös jäsenilloissa tai muissa yhdistyksen järjestämissä tilaisuuksissa.

Jokainen jäsen pyrkii edesauttamaan uusien jäsenten hankkimisessa kertomalla yhdistyksen toiminnasta avoimesti. Yhdistyksen toimintaa pyritään tuomaan esille mm. Etelä-Pohjanmaa ja Ilkka-lehdissä vuosittain muutamalla harrastuksesta kertovalla artikkelilla, laittamalla yhdistyksen ilmoituksia julkisissa tiloissa oleville ilmoitustauluille ja osallistumalla erilaisiin yleisötapahtumiin sekä osallistumalla syksyllä Tähtiharrastusviikon viettoon. Jäseniä kannustetaan liittymään myös valtakunnallisen Ursan jäseniksi.

14. Kirjasto- ja lainaustoiminta

Yhdistyksemme omistuksessa on laaja kirjasto alan julkaisuja ja lehtiä. Lainaamme yhdistyksen jäsenille niitä sopimuksen mukaan. Halukkaat voivat ilmoittaa asiasta yhdistyksen hallituksen jäsenille. Luonnollisesti kirjasto on käytettävissä myös kerho- ja kokousiltoina. Tarvitavat käynnit observatoriolla sijaitsevaan kirjastoomme tulee sopia hallituksen jäsenien kanssa, joilla on käytössä avaimet.

Laiterakennusryhmän vetäjä Tuomas Huuki ja varapuheenjohtaja Kalevi Lehtimäki suunnittelemassa Meaden jalustaputkeen tulevaa wedge-välikappaletta, jolla putki saadaan suunnattua kohti taivaan pohjoisnapaa.



2 Projektiluonteinen toiminta

1. CCD-kameran hankinta

Lakeuden Ursalle hankittiin kevättälvella 2006 Meade Instruments Corporationin valmistama 14-tuumainen Meade LX200GPS Schmidt-Cassegrain -teleskooppi Jenny ja Antti Wihurin rahaston lokakuussa 2005 myöntämällä apurahalla.

Tulevana vuonna apurahaa anotaan tähtikuvaukseen tarkoitettun CCD-kameran hankintaan. Kameraksi kaavaillaan ensisijaisesti jotain Englantilaisen StarLight-Xpress'in valmistamaa CCD-kameraa tai vaihtoehtoisesti CCD-kameraa amerikkalaisen SBIGin mallistosta. Mahdollisen tutkimustoiminnan ja fotometriian vuoksi kameran olisi oltava mustavalkoisella kennolla, mikä tarkoittaa, että värikuvia varten kameran yhteydessä täytyy hankkia myös suodinkiekkko.

2. Pluto-projekti

Kääpiöplaneetta Pluto sijaitsee tällä hetkellä *Käärmeen hännän (Serpens Caput)* tähdistössä, ja planeetan korkeus on viime vuosina ollut laskusuuntainen eli Pluto tulee häviämään Suomen tähtitaivaalta seuraavien noin kuuden – kahdeksan vuoden kuluessa. Tämän jälkeen Pluton havaitseminen Suomesta ei ole enää mahdollista ennen kuin noin 120 vuoden kuluttua.

Plutolla on vuoden aikana kaksi havaintoikkunaa, jolloin sen näkeminen on mahdollista. Ensimmäinen ja paras havaintoikkuna on maaliskuussa aamuyöstä ja toinen elokuussa iltayöstä. Pluton aleneva liike huomioiden, vuosien 2007 ja 2008 havaintoikkunat tulevat periaatteessa olemaan parhaimpia mahdollisia hetkiä nähdä planeetta Pluto Suomen kamaralta.

Lakeuden Ursan havaintoryhmän *Pluto-projektin* tarkoitus on pyrkiä havaitsemaan planeettaa sekä visuaalisesti että tähtikuvauksen keinoin vuosien 2007 ja 2008 havaintoikkunoiden aikana.

3. Kurssit

Yhdistys pyrkii järjestämään ajoittain kaikille kiinnostuneille erilaisia tähtitieteeseen liittyviä kursseja. Pienimuotoisempia kursseja (kuten kaukoputken käyttöopastusta) voidaan myös järjestää jäseniltojen yhteydessä. Observatorion kaukoputkien käyttöön vaadittava kaukoputken- ja tähtitornin käyttökurssi pidetään vuosittain syyskauden alussa.

4. Retket

Yhdistys pyrkii järjestämään ajoittain kaikille jäsenille ja muille kiinnostuneille retkiä alan observatorioihin ja tutkimuslaitoksiin. Pääsääntöisesti jokainen retkelle osallistuja maksaa oman osuutensa matkakuluista kokonaan itse, joten retkelle osallistujia tarvitaan aina "kriittinen" määrä, että retki toteutuisi. Mahdollisuuksien mukaan osa retkien kustannuksista pyritään kuitenkin saamaan avustuksina esim. Seinäjoen kaupungin nuorisotoimelta tai muilla tavoin. Lähivuosina pyritään suunnittelemaan ja toteuttamaan tutustumisretki joko Ursan Artjärven havaintokeskukseen tai Warkauden Kassiopejan Härkämäen observatorioon.

5. Pohjanmaan tähtiharrastustapaaminen

Yhdistyksessä on viimeisen parin vuoden ajan ollut poikimassa ajatus maakunnan tähtiharrastajien kesken Ursan jaostotapaamisia muistuttavan vuosittaisen harrastustapahtuman jär-

jestämisestä, joka on kulkenut nimellä *Pohjanmaan tähtitapaaminen* eli *Bothnia Star Party*. Ensimmäinen tapaaminen pidetään maaliskuussa 2007.

6. Osallistuminen erilaisiin yleisötapahtumiin

Yhdistys pyrkii osallistumaan sopivalla toimintaryhmällä erilaisiin maakunnan tapahtumiin esittelemällä toimintaansa ja pitämällä tähti- tai aurinkonäytöksiä niiden yhteydessä. Tällaisia tapahtumia voisivat olla mm. joulukadun avajaiset, markkinat, messut jne.

Kesällä 2006 yhdistykselle hankittiin opetus- ja näyttelytoimintaa varten dataprojektori ja valkokangas, tussitaulu sekä mainosteline. Jatkossa näyttelytoiminnan mahdollistamiseksi pyritään saamaan apuraha näyttelysermien ja ulkoteltan hankkimiseen. Rahaa näyttelyvälineiden hankintaan voidaan anoa mm. Etelä-Pohjanmaan kulttuurirahastolta. Näyttelytoiminnan yhtenä tavoitteena on jäsenmäärän kasvattaminen ja aktiivijäsenien löytäminen.

7. Osallistuminen tähtiharrastustapahtumiin

Yhdistys pyrkii osallistumaan sopivalla toimintaryhmällä erilaisiin valtakunnallisiin tähtiharrastustapahtumiin (kuten Laitpäivät, Tähtipäivät, Cygnus-kesätapahtuma, DS-tapaaminen). Myös yksityiset jäsenet voivat edustaa yhdistystä eri tähtiharrastustapahtumissa ja esim. tehdä jonkinlaisen raportin tapahtumasta (esimerkkiä raporteista voi hakea kotisivuiltamme).

8. Observatorion kehittäminen

Vuonna 2007 Tähtisuon observatoriolla keskitytään piha-alueiden siistimiseen, mm. pysäköintipaikan ja tornin välissä oleva valosuojavalli muotoillaan jossain vaiheessa ja ylimääräiset turpeet tasoitetaan tai myydään kasviturpeeksi. Polttopuita varten tarvitaan puuvaja, lisäksi jonkinlainen grillikatos olisi hyvä saada aikaiseksi.

Observatorion kehittäminen jatkuu kesällä myös pienemmän tähtitornin pystyttämällä, jonka pyramidimallinen kupoli on jo tontilla valmiina. Pikkutornin on tarkoitus toimia observatorion aputähtitornina.

